

Redacția

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 123Anunțurile se pot
face încă timpLibrăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMÂNESC

Abonament:

Pe un an Lei 160—
Pe 1/2 an „ 80—
Pe 1/4 an „ 40—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320—
Pe 1/2 an „ 160—
Pe 1/4 an „ 80—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Mișcarea studențimei în actualul ipostas

Se împlinesc aproape două luni, decând școlile și-au zăvorit ușile și decând tineretul studios s'a întors pentru odihnă la vetrele părințești. Studențimea universitară s'a dus spre satele de baștină, conduse de idealismul sfânt ce-l dă minților luminate slova cărții. Dar a dus în aceste sate studențimea și noul crez național, care conduce mișcarea tineretului de aproape doi ani.

Timpul călduros al verii este răgaz pentru odihnă. Vacanța școlară este răstimpul în care se plămădesc cunoștințele și când încolțesc în sufletul imaculat al studentului, idealuri noi pornite din toată profunzimea acestui suflet cinstit și curat. Este timpul de reculegere, de îmbărbătare și reconfortare sufletească și trupească. Vacanța pentru un tânăr studios este o necesitate imperativă.

Totuși, studenți răzleți cari vin pe la Cluj, aduc de prin sate știri îmbucurătoare. Studențimea universitară înțelege perfect chemarea zilei și nu se dă odihnei.

Plecați în satele întunecate, acolo unde domnește ignoranța, unde bântue bolile și unde alcoolismul face ravagii, studenții au luat în mână toiagul apostolatului și din învățăcei s'au transformat în învățători.

Spun studenții ce vin pe la Cluj, că cei duși de pe băncile Universității, în sate, nu cruță timpul pentru a se pune în fruntea mișcărilor regeneratoare.

Astfel țin conferințe duminica sătenilor, în care le arată necesitatea igienei sufletești și trupești, în care le evidențiază urmările dezastruoase ale alcoolismului și în care înfierează multele vicii ce-au ajuns o adevărată plagă națională. Studențimea universitară la sate, face educația elementului rural, așa cum a învățat-o, în școlile ce frecventează. Luminează și orientează țărănimea asupra mișcărilor politice din țară și asupra importanței reformelor noi, cari au pus în valoare țaria clasei țărănești.

Însă, studenții țin de a lor datorie sfântă, să facă cunoscut sătenilor și principiile pe care se bazează mișcarea națională universitară, care de doi ani, aproape agită tineretul nostru studios din întreaga țară.

Ei arată potrivit adevărului că ideea națională a încolțit de mult pe plaiurile românismului și că este sădită în însăși conștiința noastră națională. Că toți marii noștri înaintași au fost conduși de aceeași idee, care aduce cu sine întărirea și validitatea românismului. Că Grigore Alexandrescu,

Eminescu și V. Conta au scris pornind dela aceeași idee națională: unul caufând-o în poezie, altul îmbrăcând-o în haina doctrinei politice și al treilea dându-i un aparat științific întemeat pe postulatele filosofiei moderne.

Astfel studențimea universitară la sate împărtășește mințile sătenilor cu variate învățături, cari aduc cu ele lumina mântuitoare. Și bătrânii sfătoși și tineretul impetuos la muncă din comunele noastre rurale, îmbrățișează cu tot dragul pe cei eșiți dintre ei cari le aduc frumusețea învățăturii.

M. D.

Situația grea a negustorilor

Toți comercianții din Cluj au fost supuși unei noi sarcini. Perceptoratul orașului i-a impus suplimentar la o dare de 20—30% din totalul chiriilor ce plătesc negustorii pe localurile unde au prăvălii.

Acest fapt nu aduce decât o scumpire a traiului deoarece negustorii vor fi obligați să ridice prețurile pentru a-și acoperi dările ridicate.

Pe piață toți comercianții sunt îngrijorați de această situație nouă creată în dauna bunului mers al comerțului.

Ce învățăm din viața lui Avram Iancu

În curând se va da sărbători cum se cuvine în locul de naștere, și acolo unde a murit, marele român Avram Iancu, acela care a luptat și cu arma și cu cuvântul pentru țărani din Ardeal.

Țăranii români din Ardeal erau iobagi, sau robi; ei nu aveau drepturi ca ceilalți locuitori din Ungaria, și erau asupriți rău și amar.

Avram Iancu nu a putut suferi această nedreptate, și de aceea îl întâlnim în 1848 în fruntea revoluției țărănești, și printre primii luptători ori de câte ori era vorba de-a apăra drepturile neamului său.

Avram Iancu s'a născut în satul Vidra de sus, și a învățat la școlile mai înalte din Târgu-Mureș. După ce s'a pregătit astfel bine pentru a fi de folos neamului, a venit la marea adunare din 1847 din orașul Cluj, unde, cu fruntea sus și ne fiindu-i frică de nimeni a strigat acolo: „Voesc libertatea neamului meu, sau mai bine, moartea!” Dar adevărata luptă o dădu Avram Iancu în 1848, unde nu se mulțumi numai cu vorba lui cuminte și înălțărată, dar se puse în fruntea a zece mii de români din Munții Ardealenești deja apus, români voinici, numiți Moși. În fruntea lor ei face mi-

șcări și puterea lui e așa de mare încât împăratul nemțesc dela Viena, care nici el nu putea suferi pe Unguri, trimite oștirea lui Avram Iancu încurajări. Totuși ajutoarele date de Austriaci românilor, au fost mici, și nu le-au putut folosi căci dacă Nemții nu putea suferi pe Unguri, nu putea îngădui însă românilor, să devină prea tari așa că satele și orașele românești, fură pustiite de Unguri. Dar în 1849 ungurii sunt bătuți rău de români.

Din aceste puține cuvinte ce le spunem întru pomenirea marelui Avram Iancu, trebuie să învățăm două mari lucruri, și anume: întâiu, că românii noștri au avut în timpul vremii vitrege conducători inimoși, ca Avram Iancu și al doilea că ori decâte ori Românii s'au încrezut în străini au fost înșelați.

Nu mai ceace au făcut ei, prin puterile lor, prin jertfele și mințile lor, numai aceia a fost puternic și cu folos.

Avram Iancu nu a reușit să învingă pe Unguri, decât prin el însuși și nu cu ajutorul Nemților.

Dar Avram Iancu trebuie să fie pentru neamul nostru ca un sfânt, care ne-a dat pildă neasemănat de mare de iubirea lui de țară și de folosul pentru un neam, ca din mijlocul lui să iasă oameni ce-și dau viața pentru binele moșiei celei mari adică Patriei și neamului românesc. P. T.

Lupta contra alcoolului

?? Vezi ce face beutura dracului ??

Toate guvernele care s'au perindat la cârma țării după război au venit în numele consolidării. Cu toate acestea ea a rămas până astăzi o nădejde neimplinită. Dintre multele probleme ce cuprinde consolidarea, combaterea alcoolismului este fără îndoială de-o importanță cardinală. Totul ce s'a făcut pe acest teren nu iese din cadrul strămpt al pregătirii. Și-au spus cuvântul toți fruntașii bisericii, cerând o cât mai severă reglementare a desfacerii alcoolului. Dar guvernării, poate pentru a menaja interesele industriei alcoolului, au găsit de bine să perpetueze situația de până acum. Astfel lupta trebuie dusă cu vechile mijloace de luptă: Propaganda la sate prin graiul viu și scris.

La această operă dificilă Librăria Anca Cluj înțelege să-și dea tributul său. Prin editarea broșurei: *Vezi ce face beutura dracului* pune la îndemâna propagandiștilor un bogat material, ce poate fi utilizat cu folos la sate. Față de ce a apărut până acum în materia aceasta broșura *Vezi ce face beutura dracului* are un îndoit avantaj. Porneste dela fapte de actualitate, indicând noi mijloace de scuturare a jugului patimei. În al doilea rând prin limba pe înțelesul tuturor, în care e scrisă, prin numeroasele clișee și prețul redus de 5 lei, broșura *Vezi ce face beutura dracului* este predeterminată să intre în șirul cărților celor mai răspândite la sate.

Avram Iancu de: Dr. Silviu Dragomir

În publicația Casei Școlilor din București, a apărut zilele acestea o carte nouă și prețioasă „Avram Iancu” datorită dlui Dr. Silviu Dragomir profesor la Universitatea din Cluj.

În această lucrare studiază întregul proces de ascendență a personalității lui Avram Iancu, în rolul mare istoric ce-a jucat.

Din cartea dlui dr. Dragomir se desprind toate trăsăturile caracteristice ale eroului nostru național, în cadrul evenimentelor istorice ce l-au înconjurat. Este o lucrare necesară pentru edificare asupra rolului lui Avram Iancu, în pragul serbărilor de împlinire a 100 ani dela moartea eroului.

Ceva despre pâine

de: P. Roman, farmacist.

Ca aliment omenirii, în vechime pâinea a jucat un rol mai mare decât în prezent. Partea principală la mese era pâinea la Grecii vechi, acum s'a întrebuițează numai împreună cu alte alimente, și când cineva e redus numai la pâine goală, e considerat că trăește în mizerie, a ajuns la „pâine și apă”. Este știut că în perioada eroică, atleții să hrăneau numai cu două feluri de alimente: carnea friptă și cu pâine de grâu.

În vremea cea veche, pâinea era foarte mult prețuită. Homer zicea despre ea că e puterea bărbatului. În onoarea unui oaspe să punea prima dată la masă pâine; așa că pâinea e citată printre felurile de căpetenie a mâncării ce i-se puneau la Odiseu refugiindu-se în palatul lui Alkineus. Pentru susținerea vieții, întrebuițau și carnea, dar consumată singură denota felul de trai primitiv, a strămoșilor sălbatici ce trăiau din vânat. Când i-se adauga și pâine, însemna un pas înainte spre civilizație. Cea mai vestită în vremurile vechi în privința pâinei, era Atena. Spartanii serveau pâinea de grâu numai la ocaziuni deosebite la prânz. Solon a dispus ca acei cetățeni, cari trăiau pe socoteala Statului, să nu primească pâinea decât la sărbători mari.

În Roma republicană, fiecare gospodărie își avea pâinea pentru trebuințele proprii, nu să vindea la brutării în oraș. În clasele mai bine situate s'a păstrat obiceiul coacerii pâinei în casă. În aceste case, alături de bucătărie se afla și un cuptor, care se numea „pistrină” sau moară, fiindcă tot acolo se măcina și grâul. Până la căderea Romei brutării se numiau și „pistores” — morari, deși aceste numiri erau de mult timp deosebite.

În Atena de obicei, pâinea nu se cocea acasă, ci se vindea de către femei, care să asemănau cu precupețele de acum.

Cu ocaziunea săpăturilor dela Pompei, s'a găsit un cuptor bine conservat în care erau câteva pâini carbonizate, putându-se citi numele brutarului.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

